

การพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล

THE DEVELOPMENT OF THE INTERNAL SUPERVISION MODEL IN SMALL-SIZED BASIC EDUCATION SCHOOLS ON THE EFFECTIVE IN THE DIGITAL ERA

วาสนา ต่อชาติ^{1*}

Wasana Tochat^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล วิธีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจากครูผู้สอน จำนวน 12 คน ศึกษาครูงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก จำนวน 3 โรงเรียน การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตจากครูผู้สอน และการจัดกลุ่มสนทนาจากครูผู้สอน ตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน 2) การสร้างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ประเมินความเหมาะสมและความเป็นได้ของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน สร้างคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน 3) การนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลไปใช้ในสภาพจริง จำนวน 1 โรงเรียน และ 4) การประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล โดยครูผู้สอน โรงเรียนที่นำรูปแบบไปใช้ และผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้วิธีการจัดสนทนากลุ่ม จำนวน 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาระงานอื่นๆ มาก การยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกันยังไม่ดีพอ ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นปัจจุบันและขาดหลักฐานการปฏิบัติงาน ขวัญและกำลังใจจะเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจวิธีการสร้างเครื่องมือและวิธีการประเมินผลที่ถูกต้อง ส่วนความต้องการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรลดภาระงานอื่นๆ มีการนิเทศติดตามผลการทำงานอย่างเป็นระบบ ให้ขวัญและกำลังใจที่เป็นรูปธรรม กระตุ้นให้ครูผู้สอนเห็นความสำคัญและประโยชน์อันเกิดจากการประเมินผล

2. รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ วัตถุประสงค์ หลักการ กลไกการดำเนินการ วิธีดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ และวิธีดำเนินการมี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน

¹ ผู้วิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านคำโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านจังหวัดน่าน

* Corresponding Author Email Address: watsana2557@gmail.com

ยุคดิจิทัล 2) ด้านการให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำในยุคดิจิทัล 3) ด้านการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล 4) ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจในยุคดิจิทัล 5) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานในยุคดิจิทัล 6) ด้านยุคดิจิทัลโดยดำเนินการนิเทศในขอบข่ายเนื้อหายุคดิจิทัล 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน ความรู้ การสร้างและการนำไปใช้

3. ผลการนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลไปใช้ในสภาพจริง พบว่า ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบโดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพดี ส่วนผลการประเมินหลังการใช้รูปแบบ โดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก และผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบโดยครูผู้สอนที่ใช้รูปแบบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบด้านวัตถุประสงค์ หลักการ กลไกการดำเนินการ วิธีดำเนินการ ประสิทธิภาพ และเงื่อนไขความสำเร็จ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: การพัฒนา, รูปแบบการนิเทศภายใน, ประสิทธิภาพ, ยุคดิจิทัล

ABSTRACT

The purpose of this research was to development of the internal supervision model in small-sized basic education schools on the effective in the digital era. The procedure of this research was divided into 4 stages : 1) analyzing and synthesizing the present condition, problems and the internal supervision model in small-sized basic education schools on the effective in the digital era needs using present condition interviewing forms, problems and teachers needs for 12 respondents, the in-depth interview, observation and group discussion of teachers, inspecting the elements of the model by 15 experts. 2) the development of the internal supervision model in small-sized basic education schools on the effective in the digital era were evaluated the suitability and possibility by 9 experts and manuals creating and evaluating by 9 experts 3) implementing the internal supervision model in small-sized basic education schools on the effective in the digital era in 1 chosen school 4) giving feedback of the internal supervision model in small-sized basic education schools on the effective in the digital era by 20 teachers in the chosen school and well-know people using group discussion. The data were analyzed by arithmetic mean of percentage, including mean, standard deviation and content analysis.

The research findings were as follows:

1. The present condition of the internal supervision model in small-sized basic education schools on the effective in the digital era overall was at high level. Regarding the problems, the administrator had too much responsibilities in other kind of jobs, trust and respect to the others were at low level, the work results were obsolete and lack of working evidence, mostly encouraging without rewards, the teachers did not know how to create and evaluate correctly. Regarding the supervisory needs, the administrator was recommended to reduce the work load other than teaching, follow up the results systematically, encouraging by giving rewards, urge the teachers to aware of importance and advantages of evaluation.

2. The internal supervision model in small-sized basic education schools on the effective in the digital era consisted of 6 items: 1) objectives 2) principles 3) operating mechanic 4) operating methods 5) efficiency 6) achievement condition had suitability The procedure has 6 compositions: 1) planning the internal supervision model in the digital era 2) providing knowledge in the digital era 3) operating in the digital era 4) encouraging in the digital era 5) evaluating in the digital era 6) the digital era

3. The results of the internal supervision model in small-sized basic education schools on the effective in the digital era implementation revealed that before and after the internal supervision model in small-sized basic education schools on the effective in the digital era implementation were at high level before the implementation and at very high level after the implementation and the evaluating results by the teachers using the model found that overall at the highest level.

4. The evaluating results of the internal supervision model in small-sized basic education schools on the effective in the digital era found that the elements of the model on objectives, principles, operating mechanic, operating methods, efficiency and achievement condition had suitability, possibility and advantages at the highest level in all items. Regarding each aspect, suitability, possibility and advantages was at the highest level in every aspect.

Keywords: development, the internal supervision model, the effective, the digital era

บทนำ

จากการศึกษาสภาพปัญหาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่ผ่านมา พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียนและด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งในด้านการเรียนการสอนนั้น พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสภาพที่ครูไม่ครบชั้นและนักเรียนมี

จำนวนน้อยในแต่ละชั้น ครูสอนไม่เต็มเวลาและเต็มความสามารถ เพราะมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการเรียน การสอนที่ครูจำเป็นต้องปฏิบัติทั้งจากสังกัดเดียวกันและจากต่างสังกัด หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ ค่อยสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้มีจำนวนจำกัด ซึ่งมีสาเหตุมาจาก โรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย สื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารมีใช้อย่างจำกัด และที่โรงเรียนมีอยู่ก็ไม่สามารถใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งในท้ายที่สุดก็ส่งผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วย ส่วนในด้านการ บริหารจัดการที่ผ่านมา ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการ โรงเรียน ซึ่งมีบริบทที่ต่างไปจากโรงเรียนขนาดอื่นๆ การใช้ข้อมูลสารสนเทศ และนำผลของการประเมินงาน/ โครงการมาใช้วางแผน ปรับปรุง พัฒนางาน ยังมีน้อย โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนได้ทำวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการ และการเรียน การสอนสำหรับสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดกลางตามบริบทของตนเอง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการและการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

การนิเทศภายในสถานศึกษามีความสำคัญและความจำเป็น เนื่องจากเป็นการส่งเสริมคุณภาพการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ของครู การนิเทศจากบุคคลภายนอกอาจจะลดลง ถ้ามีบุคคลซึ่งสามารถทำหน้าที่นิเทศภายใน ตลอดจนถึงสนับสนุนอื่นๆ ประกอบกับบุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถเพียงพอ และเป็นผู้รู้ปัญหา การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองมากที่สุด การนิเทศโดยบุคลากรในโรงเรียน จะทำให้บรรยากาศการนิเทศภายใน สถานศึกษาทำอย่างเป็นกันเองสามารถรู้ปัญหาและแก้ไขได้ตรงจุด และยังสามารถติดตามการปฏิบัติงานหรือผล การนิเทศตลอดเวลา ซึ่งการนิเทศภายใน เป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศและครูร่วมมือกันพัฒนาการจัดการกิจกรรมการ เรียนรู้ของครู การนิเทศการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับผู้นิเทศและครูมีเป้าหมายเพื่อ ปรับปรุงและพัฒนาการสอนในสถานศึกษาประกอบด้วย หลักสูตร การออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ โดยมุ่งที่พฤติกรรมของครู จะส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน (กุลกาญจน์ สุวรรณรักษ์, 2562) การสอนจึงเป็นสิ่ง สำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นการฝึกฝนและการเตรียมความพร้อมของครู (Pam, G. & Morva, M., 2008) ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ Parker, J. P. ที่กล่าวว่า ครูที่ดีจะไม่ลดเทคนิคการสอนให้น้อยลงได้ เพราะเทคนิคการ สอนที่ดีจะนำไปสู่ความสมบูรณ์แห่งหน้าที่ของความเป็นครู ดังนั้นจากความมุ่งมั่นที่ จะพัฒนาและส่งเสริม ศักยภาพของครู จึงเป็นสิ่งสำคัญไม่น้อยไปกว่าการได้รับการกระตุ้นจากนโยบายของผู้บริหาร ด้วยกระบวนการ การนิเทศภายใน (Parker, J. P., 2007) ดังนั้นการนิเทศภายใน จึงเป็นกระบวนการสำคัญ โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่ มีผลกระทบต่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันอย่างกว้างขวางมากขึ้น

การนิเทศภายในยุคดิจิทัล จำเป็นต้องนำการบริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศนำมาใช้ในการพัฒนา ร่วมด้วย เนื่องจากก่อให้เกิดการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ โดยอาศัยวิธีการต่างๆ เช่น การ ประชุม สัมมนา เอกสาร หนังสือ ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือสร้างเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสะท้อนผลหลังการสอน การวิพากษ์แผนการ จัดการเรียนรู้ การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ เป็นต้น การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อ

เทคโนโลยี ทางไกล เป็นการออกแบบการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สื่อ เทคโนโลยีการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียม รวมทั้งการออกแบบการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทาง Internet โดยใช้ Application Line, Facebook, Zoom, Google meet, Google sites, Google Classroom, YouTube และอื่นๆ รวมทั้งส่งเอกสารการสอน แบบฝึกหัด การบ้าน ไปยังบ้านนักเรียนทางไปรษณีย์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ภายใต้อาคารต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป (มุกดา เลขะวิวัฒน์, 2563)

สำหรับทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้นิเทศ และครูเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญที่ต้องมี ซึ่งจินณวัตร ปะโคทัง ได้กล่าวถึงทักษะดังกล่าว ได้อย่างน่าสนใจว่า ทักษะดังกล่าวเป็นการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงานและการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยทักษะดังกล่าวได้ครอบคลุมความสามารถ 4 มิติ คือ มิติการใช้ (Use) มิติเข้าใจ (Understand) มิติการสร้าง (Create) และมิติการเข้าถึง (Access) ทั้ง 4 มิติ นี้ จะช่วยให้เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ในปัจจุบันแวดวงทางการศึกษาหลายประเทศทั่วโลก กำลังก้าวข้ามรูปแบบการเรียนการสอนแบบเดิมๆ ที่ใช้ครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในยุคนี้ถือว่าเป็นยุคของ “โลกคือห้องเรียน” ซึ่งจากอดีตที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ปัจจุบันเริ่มมีการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามามี ส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้จาก ครูไปสู่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ใฝ่เรียนรู้ สนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ครูควรมีบทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และ เป็นผู้ร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่เรียกว่า E-Teacher โดยครูต้องมี ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใหม่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และสื่อ เทคโนโลยีต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ อันเป็นการท้าทายให้ครูได้ พัฒนาตนเอง (จินณวัตร ปะโคทัง, 2561) อย่างไรก็ตาม Glickman, C. et al. ได้กล่าวถึง การนำวิธีการนิเทศมาใช้ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของครูด้วย ทั้งนี้วิธีการของการนิเทศมี 3 วิธีคือ 1) การนิเทศแบบชี้แนะ โดย ผู้นิเทศเป็นผู้ชี้แนะ เมื่อครูมีความรู้และความสามารถแต่ยังขาดประสบการณ์ 2) การนิเทศแบบไม่ชี้แนะ วิธีนี้จะใช้เมื่อ ครูมีคุณภาพสูง มีประสบการณ์และมีความสามารถแต่ต้องการเพิ่มศักยภาพของตนให้ไปถึงขีดสุด และ 3) การ นิเทศแบบร่วมมือ เมื่อครูอยู่ในระดับกลางๆ สามารถทำงานตามหน้าที่ได้ดีตามปกติ แต่จะทำได้ดีที่สุดเมื่อมีผู้นิเทศ คอยกระตุ้นดูแล และส่งเสริม (Glickman, C. et al., 2017)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาปัญหาสำคัญดังกล่าวที่ชี้เฉพาะลงไปประเด็นที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร จึงจะ ทำให้การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลสามารถยกระดับคุณภาพ การศึกษาได้อย่างแท้จริง เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มี ประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อวิเคราะห์ และสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล
2. เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลในสภาพจริง
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล

วิธีการศึกษา

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล มีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล และสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล มีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารต่างๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล เพื่อเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ซึ่งกำหนดให้เป็นตัวแปรในการศึกษา ประกอบด้วย 1) การวางแผนการนิเทศภายในยุคดิจิทัล 2) การให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำในยุคดิจิทัล 3) การปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล 4) การสร้างขวัญและกำลังใจในยุคดิจิทัล 5) การประเมินผลการดำเนินงานในยุคดิจิทัล และ 6) ยุคดิจิทัล

2. สสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล

- 2.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ใช้ประชากรทั้งหมด ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านคำโพน อำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านจำนวน 12 คน

- 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิดสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล

3. ศึกษาครูงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กดีเด่นด้านการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล จำนวน 3 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก แนวคำถามการจัดกลุ่มสนทนา และแนวการสังเกต

4. ตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลโดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยเป็นแบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล

การสร้างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลมีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ร่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล โดยการผสมผสานรูปแบบจากการสังเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งองค์ประกอบของร่างรูปแบบประกอบด้วย วัตถุประสงค์ หลักการ กลไกการดำเนินการ วิธีดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ 2) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบประเมินร่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบตามองค์ประกอบของร่างรูปแบบ 6 องค์ประกอบ 3) ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 4) สร้างคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบ 5) ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 9 คน และ 6) ปรับปรุงคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลไปใช้ในสภาพจริง

การนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลไปใช้ในสภาพจริง ครั้งนี้คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านคำโพธิ์ อำเภอบุพผราวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม โดยทดลองกับครูผู้สอน จำนวน 12 คน ใช้เวลาในการทดลอง ภาคเรียนที่ 1/2564 (ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนตุลาคม 2564) มีการดำเนินการ ดังนี้ 1) สร้างความเข้าใจและชี้แจงเกี่ยวกับปฏิทินการปฏิบัติงานวิธีดำเนินการตามคู่มือและวิธีประเมินผล

ก่อนการทดลองและหลังการทดลองให้กับครูผู้สอนโรงเรียนบ้านคำโพน 2) เก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลและตามคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบการนิเทศภายใน 3) ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านคำโพน อำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ที่ทดลองใช้รูปแบบ ดำเนินการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล

การประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล โดยครูผู้สอนโรงเรียนบ้านคำโพน อำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ที่ทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลในสภาพจริง จำนวน 12 คน และผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โดยเป็นแบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล และสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาระงานอื่นๆ มาก การยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกันยังไม่ดีพอ ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นปัจจุบันและขาดหลักฐานการปฏิบัติงาน ขวัญและกำลังใจจะเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจวิธีการสร้างเครื่องมือและวิธีการประเมินผลที่ถูกต้อง ส่วนความต้องการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรลดภาระงานอื่นๆ มีการนิเทศติดตามผลการทำงานอย่างเป็นระบบ ให้ขวัญและกำลังใจที่เป็นรูปธรรม กระตุ้นให้ครูผู้สอนเห็นความสำคัญและประโยชน์อันเกิดจากการประเมินผล

2. ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ วัตถุประสงค์ หลักการ กลไกการดำเนินการ วิธีดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ วิธีดำเนินการมี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการนิเทศภายในยุคดิจิทัล 2) ด้านการให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำในยุคดิจิทัล 3) ด้านการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล 4) ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจในยุคดิจิทัล 5) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานในยุคดิจิทัล 6) ด้านยุคดิจิทัล โดยดำเนินการนิเทศในขอบข่ายเนื้อหายุคดิจิทัล 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน ความรู้ การสร้างและการนำไปใช้

3. ผลการนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลไปใช้ในสภาพจริง พบว่า

ผลการเปรียบเทียบสภาพก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลในสภาพจริงของโรงเรียนทดลองใช้ มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการดำเนินการทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านทักษะพื้นฐาน ด้านความรู้ และด้านการสร้างและการนำไปใช้ เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงหลังทดลองใช้เพิ่มขึ้นจากก่อนทดลองใช้ทุกด้าน

ผลการประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล พบว่า ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล พบว่า ก่อนการทดลองใช้รูปแบบ โดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพดี ส่วนผลการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบ โดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลโดยครูผู้สอนที่ทดลองใช้รูปแบบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

4. ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล พบว่า

ผลการประเมินรูปแบบจากการประชุมสนทนากลุ่ม พบว่า มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมและข้อสังเกตจากผู้ทรงคุณวุฒิในรูปแบบขององค์ประกอบแต่ละด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านกลไกการดำเนินการ ด้านวิธีดำเนินการ และด้านเงื่อนไขความสำเร็จ ไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมและข้อสังเกตจากผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนด้านหลักการ ควรลำดับความสำคัญของหลักการ เช่น หลักการวางแผน ควรอยู่ลำดับที่ 1 เปลี่ยนข้อความให้สั้นและได้ใจความ เช่น หลักการจัดการเชิงระบบ และด้านการประเมินผล ควรตัดคำว่า ปัจจัยและต่างๆ ในข้อที่ 2

ผลจากการใช้แบบประเมินสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล พบว่า วัตถุประสงค์ หลักการ กลไกการดำเนินการ วิธีดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล และสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล พบว่า สภาพปัจจุบันในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาระงานอื่นๆ มาก การยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกันยังไม่ดีพอ ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นปัจจุบันและขาดหลักฐานการ

ปฏิบัติงาน ขวัญและกำลังใจจะเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจวิธีการสร้างเครื่องมือและวิธีการประเมินผลที่ถูกต้อง ส่วนความต้องการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรลดภาระงานอื่นๆ มีการนิเทศติดตามผลการทำงานอย่างเป็นระบบ ให้ขวัญและกำลังใจที่เป็นรูปธรรม กระตุ้นให้ครูผู้สอนเห็นความสำคัญและประโยชน์อันเกิดจากการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสภาพปัจจุบันโดยรวมรายด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกำภูพล ทวีศรี (2562) ได้ทำการวิจัยการดำเนินงานนิเทศแบบกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานนิเทศแบบกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ทั้ง 5 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวันทนา สมภักดี (2563) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูโรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันของการนิเทศ เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูโรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสรรเพชญ ศิริเกตุ (2563) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดกาฬสินธุ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ วัตถุประสงค์ หลักการ กลไกการดำเนินการ วิธีดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ วิธีดำเนินการมี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการนิเทศภายในยุคดิจิทัล 2) ด้านการให้ความรู้ในสิ่งที่ทำในยุคดิจิทัล 3) ด้านการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล 4) ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจในยุคดิจิทัล 5) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานในยุคดิจิทัล 6) ด้านยุคดิจิทัล โดยดำเนินการนิเทศในขอบข่ายเนื้อหายุคดิจิทัล 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน ความรู้ การสร้างและการนำไปใช้ สรุปได้ว่ารูปแบบได้พัฒนามาจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มีการร่างรูปแบบไปเสนอผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ มีการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญชม ศรีสะอาด, สุวิมล โพธิ์กลิ่น และปรีชา สามัคคี (2552 : 24) ได้สรุปการสร้างและพัฒนาแบบการประเมินว่าจำเป็นต้องศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีการประเมิน เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการดำเนินงานเช่นเดียวกัน โดยมีขั้นตอน คือ ออกแบบรูปแบบตามสมมุติฐานของผู้ศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสิ่งที่มุ่งประเมินส่วนการพัฒนารูปแบบการประเมินที่ได้ออกแบบขึ้น มีวิธีการและขั้นตอนหลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบแนวคิดและสมมุติฐาน การวิจัยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบแนวคิดและสมมุติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่ามีวิธีการ คือ การตรวจสอบและการหาประสิทธิภาพของรูปแบบโดยการวิจารณ์และเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้ ปรับปรุงพัฒนาและนำเสนอรูปแบบ เป็นต้น ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะทำให้รูปแบบที่สร้างขึ้นมีประสิทธิผล

3. จากผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลในสภาพจริง พบว่า สภาพก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลในสภาพจริงมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการดำเนินการทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านทักษะพื้นฐาน

ด้านความรู้ ด้านการสร้างและการนำไปใช้ เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงหลังทดลองใช้เพิ่มขึ้น จากก่อนทดลองใช้ทุกด้าน และผลการประเมินผลการใช้รูปแบบ พบว่า ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล พบว่า ก่อนการทดลองใช้รูปแบบโดยรวมผลการ ประเมินอยู่ในระดับคุณภาพดี ส่วนผลการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบ โดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับ คุณภาพดีมาก ส่วนผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบโดยครูผู้สอนที่ทดลองใช้รูปแบบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ คัมภีร์ สุดแท้ (2553 : 177-178) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียน ขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งโดยรวมและ องค์กรประกอบทั้ง 2 องค์กรประกอบ มีผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของปจรรย์ หงษ์แก้ว (2563) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านมีความเหมาะสมและมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรเพชญ ศิริเกตุ (2563) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการ นิเทศเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มี ประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล พบว่า

4.1 ผลการประเมินรูปแบบจากการประชุมสนทนากลุ่ม พบว่า มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมและ ข้อสังเกตจากผู้ทรงคุณวุฒิในรูปแบบขององค์กรประกอบแต่ละด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านกลไกการดำเนินการ ด้านวิธีดำเนินการ และด้านเงื่อนไขความสำเร็จ ไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมและข้อสังเกตจากผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนด้าน หลักการ ควรลำดับความสำคัญของหลักการ เช่น หลักการวางแผน ควรอยู่ลำดับที่ 1 เปลี่ยนข้อความให้สั้นและได้ ใจความ เช่น หลักการจัดการเชิงระบบ และด้านการประเมินผล ควรตัดคำว่า ปัจจัยและต่างๆ ในข้อที่ 2

4.2 ผลจากการใช้แบบประเมินสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล พบว่า วัตถุประสงค์ หลักการ กลไกการดำเนินการ วิธีดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็น ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลที่สร้างขึ้นมานั้นผ่านกระบวนการต่างๆ อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะจากการประชุมสนทนา กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งล้วนเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล จึงสามารถให้ข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้เป็นอย่างดีเมื่อนำไปใช้จริงๆ ประกอบกับผลการประเมินการใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก เพราะการใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลมีการปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล จึงปรากฏเช่นนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยวันทนา สมภักดี (2563) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู โรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการนิเทศเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลนี้ไปใช้แก้ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในยุคดิจิทัลโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนิเทศภายใน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในงานหลักของสถานศึกษาและควรจะมีการจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงานด้วย
2. ควรนำปัญหาและความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ไปใช้ประโยชน์ในการนิเทศภายในยุคดิจิทัล และดำเนินการนิเทศภายในเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้และความสามารถในการแต่ละเรื่อง โดยเฉพาะเรื่อง การประเมินผลการดำเนินการในยุคดิจิทัล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความต้องการมากที่สุด
3. การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานอย่างเต็มที่เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิผลมากที่สุด
4. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละขนาด ควรมีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และมีรูปแบบหลากหลาย นอกจากนี้สถานศึกษาต้องมีการสำรวจความต้องการของชุมชนว่ามีความต้องการไปในทิศทางใด

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความต้องการการนิเทศภายในของสถานศึกษาต่างๆ ไป ที่มีบริบทแตกต่างกันว่ามีความต้องการได้รับการนิเทศภายในเหมือนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กหรือไม่ ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้ตอบสนองได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด

2. ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน เช่น ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เป็นต้น เพื่อจะได้ข้อสนเทศที่จะนำมาใช้ประโยชน์จากการศึกษา นำมาประกอบการประยุกต์ใช้ในการนิเทศภายในยุคดิจิทัลให้อื้อประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการนิเทศภายในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูผู้สอนว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่พึงประสงค์มากน้อยเพียงใดภายหลังจากที่ได้รับการนิเทศภายในตามรูปแบบใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กุลกาญจน์ สุวรรณรักษ์. (2562). **การนิเทศการสอนในยุค 4.0**. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- กำภูพล ทวีศรี. (2562). **การศึกษาการดำเนินงานนิเทศแบบกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารอบลราชธานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). **ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ**. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- ปจจรีย์ หงษ์แก้ว. (2563). **การพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มุกดา เลชะวิวัฒน์. (2563). **ตกผลึกความคิดชีวิตศึกษานิเทศก์ 30 ปี จากหลักการ ทฤษฎี สู่วิถีปฏิบัติ**. แพร่: เลิศไพศาลการพิมพ์.
- วันทนา สมภักดี. (2563). **การพัฒนาารูปแบบการนิเทศเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู โรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2550). **ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนขนาดกลาง**. ม.ป.ท.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). **การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Glickman, C. et al. (2017). **Supervision and Instructional Leadership: A Developmental Approach**. United States of America: Pearson Education.
- Pam, G. & Morva, M. (2008). **The Courage to teach: Directions for Research in Teaching and Teacher Education**. United States of America: HB Print Inc.
- Parker, J. P. (2007). **The Heart of a Teacher Identity and Integrity in Teaching**. Retrieved April 19, 2020, from http://www.couragerenewal.org/PDFs/Parker-Palmer_The-Heart-of-a-Teacher.pdf